

prima instanță: Iu. Sciastlivîi  
instanța de apel: N. Traciuc, M. Anton, Iu. Cotruță

nr. 2ra-1110/16

## DECIZIE

18 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul  
Judecătorii

Valeriu Doagă  
Iuliana Oprea  
Galina Stratulat  
Oleg Sternioală  
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Compania de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Companiei de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Domen-Auto” și Artiom Muntean cu privire la repararea prejudiciului material

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015 prin care a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Domen - Auto”, casată parțial hotărârea Judecătoriei Ialoveni din 05 mai 2015 și emisă în această parte o nouă hotărâre prin care a fost respinsă acțiunea

constată:

La 21 august 2013 CA „Garanție” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Domen - Auto” și Artiom Muntean cu privire la repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii a invocat că la data de 25 martie 2012 în mun. Chișinău a avut loc un accident rutier cu participarea autovehiculului de model Hyundai Elentra cu n/î C OZ 901 condus de Artiom Muntean și autovehiculul de model BMW 520 D cu n/î K BB 8 condus de Anton Baculin.

Conform dosarului contravențional nr. 2354 din 25 martie 2012 întocmit de serviciul Poliției Rutiere al Inspectoratului General al Poliției mun. Chișinău, Artiom Muntean a fost recunoscut vinovat de producerea accidentului rutier.

La data producerii accidentului rutier Artiom Muntean posedea contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto seria AN nr. 0010776 din 30 iunie 2011 încheiat între „Domen – Auto” SRL și CA „Garanție” SA cu perioada de valabilitate de la 30 iunie 2011 până la 29 iunie 2012.

Afirmă că în același timp persoana păgubită la data producerii accidentului rutier avea încheiat contractul de asigurare facultativă a bunurilor CASCO cu SAR „Moldcargo” SA care a regularizat dauna și a achitat în beneficiul persoanei păgubite despăgubire de asigurare în mărime de 8093 lei.

Menționează că în baza reclamației parvenite de la SAR „Moldcargo” SA și în conformitate cu prevederile din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 – XVI din 22 decembrie 2006, CA „Garanție” SA a achitat în ordine de regres despăgubirea de asigurare în mărime de 7854,78 lei fapt ce se atestă prin ordinul de plată nr. 126 din 04 septembrie 2012.

În context, reclamantul afirmă că în procesul de regularizare a dosarului s-a constatat că la momentul comiterii accidentului rutier persoana vinovată Artiom Muntean nu era inclus în contractul de asigurare ca persoană care are acces la volanul automobilului de model Hyundai Elentra cu n/î C OZ 901.

Relatează că a expediat în adresa SRL „Domen-Auto” reclamația privind restituirea sumei de 7854,78 lei, însă care a rămas fără răspuns.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 166-167 CPC, art. 15, 29 din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, art. 1403, 1410 Cod civil.

Solicită admiterea acțiunii, încasarea în mod solidar din contul părâților a prejudiciului material în ordine de regres în mărime de 7854,78 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriai Ialoveni din 11 decembrie 2013 a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu de partea reclamantului SRL „Exclusiv Broker”.

Prin hotărârea Judecătoriai Ialoveni din 05 mai 2015 acțiunea a fost admisă integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015 a fost admis apelul declarat de SRL „Domen – Auto”, casată hotărârea primei instanțe în partea încasării în mod solidar de la SRL „Domen – Auto” a prejudiciului material în ordine de regres și emisă în această parte o nouă hotărâre prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de CA „Garanție” SA împotriva SRL „Domen-Auto” cu privire la încasarea prejudiciului material în ordine de regres, ca neîntemeiată. A fost încasat de la CA „Garanție” SA în beneficiul SRL „Domen – Auto” cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat achitată pentru cererea de apel în mărime de 202,50 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2200 lei, în total 2402,50 lei.

La 17 martie 2016 CA „Garanție” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Având în vedere prevederile art. 15 din Legea nr. 414 – XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, indică că SRL „Domen – Auto” a admis la volanul izvorului de pericol sport Hyundai Elentra cu numerele de înmatriculare

C OZ 901 persoana care nu era inclusă în contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto.

Relatează că în partea de motivare a deciziei, instanța de apel face referire la prevederile art. 22 inclusiv la alin. (12<sup>1</sup>) din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, potrivit căruia asiguratorul care are încheiat contract de asigurare de bunuri cu persoana păgubită este obligat să invite la procesul de constatare a pagubei asiguratorul de răspundere civilă auto al persoanei vinovate, probând invitația printr-un înscris justificativ. Neprezentarea asiguratorului de răspundere civilă auto al persoanei vinovate la data și locul stabilit nu împiedică asiguratorul de bunuri să constate pagubele ce vor fi opozabile asiguratorului de răspundere civilă auto absent de la procesul de constatare.

Explică că accidentul rutier a avut loc la 25 martie 2012 și la acel moment art. 22 alin. (12<sup>1</sup>) din Legea nr. 414 – XVI din 22 iunie 2006 nu exista, fiind completat prin Legea nr. 94 din 26 aprilie 2012. Iar în conformitate cu prevederile art. 46 alin. (1) al Legii nr. 780 – XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, actul legislativ produce efecte numai în timpul cât este în vigoare și nu poate fi retroactiv sau ultraactiv.

Indică că instanța de apel în decizia sa face referire la un document cu denumirea „act de despăgubire”, care însă nu figurează în redacția art. 22 din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006.

Recurentul este de opinia că în conformitate cu art. 22 din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 prin derogare de la alin. (1) în situațiile prevăzute la alin. (3) și în cazul neprezentării asiguratului, despăgubirile de asigurare se stabilesc în lipsa acestuia, prin acord încheiat între asigurator și persoana păgubită. Astfel, lipsa reprezentantului asiguratorului SRL „Domen-Auto” la întocmirea procesului-verbal de constatare a pagubelor din 14 martie 2012 nu are temei legal pentru exonerarea de răspundere prin prisma art. 29 din Legea menționată.

Remarcă că proprietarul autovehiculului Hyundai Elentra cu n/î C OZ 901, SRL „Domen – Auto” a cunoscut despre producerea accidentului rutier din 25 martie 2012 din vina angajatului său Artiom Muntean în care a fost implicat și mijlocul de transport de model BMW 520 D, cu n/î K BB 8 condus de Anton Baculin, cât și faptul că acest autovehicul a fost deteriorat esențial. Respectiv, urma să se intereseze de soarta acestui automobil și de despăgubirea părții vătămate, fiind conștient de faptul că vinovat în accident a fost declarat angajatul societății Artiom Muntean, iar contractul de asigurare nu provoacă consecințe pentru acest caz de accidentare.

Suplimentar explică recurentul că Acordul de despăgubire a fost semnat între persoana păgubită și CA „Moldcargo” SA care era asigurator de bunuri (CASCO). Astfel, CA „Garanție” SA în baza pretenției nr. 2163 din 09 iulie 2012 de la CA „Moldcargo” SA a restituit CA „Moldcargo” SA în ordin de subrogare despăgubirea achitată în baza contractului de asigurare facultativă de bunuri CASCO.

Nu este de acord cu concluzia instanței de apel conform căreia lista la care pretinde reclamantul că este parte integrantă a contractului litigios, nu poate fi considerată ca parte integrantă a contractului, deoarece aceasta nu este contrasemnată de reclamant, astfel aceasta nu are putere de acord și nu poate fi luată în considerație ca probă. Consideră că această concluzie a instanței de apel este în contradicție cu norma legală, circumstanțele cauzei și materialele prezentate de companie.

Astfel, susține că în ședința de judecată în prima instanță s-a stabilit că Artiom Muntean, fiind angajat al SRL „Domen-Auto” și persoana răspunzătoare de producerea accidentului rutier și de pagube, nu este inclus nici în lista și nici în contractul de asigurare, respectiv asupra lui Artiom Muntean nu se extinde acoperirea de asigurare încheiată între CA „Garanție” SA și SRL „Domen-Auto”.

Relevă că intimatul SRL „Domen-Auto” nu neagă faptul că angajatul lor Artiom Muntean nu a fost inclus în contractul de asigurare litigios. Or, potrivit art. 123 alin. (6) CPC faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

Reieșind din faptul că accidentul a avut loc la 25 martie 2012, susține că intimatul SRL „Domen-Auto” nu a prezentat instanței de judecată careva probe pertinente privind faptul că Artiom Muntean era inclus în contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto seria AN nr. 0010776 din 30 iunie 2011 încheiat între SRL „Domen-Auto” și CA „Garanție” SA.

Menționează că contractul care îl deține CA „Garanție” SA este completat cu pixul sub indigou, în tabel nefiind indicat numele lui Artiom Muntean. Iar intimatul a prezentat instanței de judecată exemplarul său de contract unde în pct. 3 Artiom Muntean este inclus în tabel ca persoană admisă la volan. În atare circumstanțe consideră că exemplarul contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto seria AN nr. 0010776 din 30 iunie 2011 prezentat de SRL „Domen-Auto” este o probă falsă.

Consideră că aprecierea probelor de către instanța de apel a fost arbitrară și erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și anume, dreptul de proprietate a CA „Garanție” SA asupra sumei de 7845,78 lei care urma să fie achitată de SRL „Domen-Auto” în ordine de regres.

Pe lângă prevederile art. 432 alin. (4) CPC, a invocat că instanța judecătorească nu a aplicat și legea care trebuia să fie aplicată și anume prevederile art. 29 din Legea nr. 414 – XVI din 22 decembrie 2006.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 29 ianuarie 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 156) și care a fost recepționată de către recurent la 09 februarie 2016 fapt confirmat prin copia avizului de recepție (f. d. 168).

Astfel, se constată că recurentul CA „Garanție” SA s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum denotă actele cauzei, CA „Garanție” înaintând acțiunea în judecată împotriva SRL „Domen-Auto” și Artiom Muntean a solicitat încasarea în mod solidar din contul părților a prejudiciului material în ordine de regres în mărime de 7854,78 lei și a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii și admitând-o, a încasat de la „Domen-Auto” SRL și Artiom Muntean în mod solidar în beneficiul CA „Garanție” SA suma de 7854,78 lei ce constituie prejudiciul material în ordine de regres, suma de 480 lei cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat și 3000 lei cheltuieli pentru asistență juridică, iar în total 11334,78 lei.

Judecând apelul declarat de SRL „Domen-Auto”, instanța de apel l-a considerat întemeiat și, a casat hotărârea primei instanțe în partea încasării în mod solidar de la SRL „Domen-Auto” a prejudiciului material în ordine de regres, fiind emisă în această parte o nouă hotărâre prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată a CA „Garanție” SA cu privire la încasarea prejudiciului material în ordine de regres, ca neîntemeiată. A fost încasat de la CA „Garanție” SA în beneficiul SRL „Domen-Auto” cheltuielile compuse din taxa de stat achitată pentru cererea de apel în mărime de 202,50 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2200 lei, în total 2402,50 lei.

Instanța de recurs constată însă că concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere unilaterală a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

Astfel, în conformitate cu art. 130 alin. (1) și (2) CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege și nici un fel de probe nu au pentru instanță judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Iar în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a lăsat fără apreciere argumentele susținute de către CA „Garanție”SA, referindu-se doar la probele invocate de către reprezentantul SRL „Domen-Auto”, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

Mai mult, instanța de apel, judecând apelul depus de SRL „Domen-Auto” nu a ținut cont nici de prevederile art. 138 CPC, care indică expres că înscrisul se depune în original sau în copie autenticată în modul stabilit de lege, indicându-se locul de aflare a originalului. Înscrisul se depune în original când, conform legii sau unui alt act normativ, circumstanțele pricinii trebuie confirmate numai cu documente în original sau când copiile de pe documentul prezentat au cuprinsuri contradictorii, precum și în alte cazuri când instanța consideră necesară prezentarea originalului.

Astfel, deși în decizia sa instanța de apel reține că contractul privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă în *original* anexat la materialele nu conține date despre persoanele admise să utilizeze autovehiculul pentru care se încheie contractul, în acest sens făcând referire la foaia dosarului 53, se constată ca neînțeleasă această reținere, deoarece contractul de la foaia 53 nu este în original, fiind cert că acesta constituie o copie autenticată.

De altfel, nici din procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel nu rezultă că în ședință ar fi fost examinat originalul contractului seria AN nr. 0010776 din 30 iunie 2011 încheiat între SRL „Domen-Auto” și CA „Garanție” SA, care ar adeveri că anume copia de la fila dosarului 53 corespunde originalului contractului.

Or, la dosar sunt anexate 3 copii autentificate ale contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto seria AN nr. 0010776 din 30 iunie 2011 încheiat între SRL „Domen-Auto” și CA „Garanție” SA, care diferă după conținut în pct. III, rubrica tipul contractului (f. d. 13-14, 53, 54), pe când instanța de apel a omis și nu a dat aprecierea corespunzătoare acestui fapt.

La acest segment, instanța de recurs relevă și faptul că din procesul-verbal al ședinței de judecată din 14 mai 2014 în prima instanță este indicat că instanța a cercetat originalul contractului de asigurare obligatorie din 30 iunie 2011, care corespunde copiei prezentate de reprezentantul pârâtului, fără a fi concretizat însă care mențiunea se conține atât în original cât și în copia contractului în pct. III, rubrica tipul contractului (f. d. 99-100).

Ca consecință, în condițiile în care la materialele pricinii sunt anexate mai multe copii autentificate ale contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto seria AN nr. 0010776 din 30 iunie 2011 cu conținut contradictoriu, instanța de apel avea obligația să verifice și să stabilească cu certitudine care copie corespunde cu adevărat originalului.

Or, circumstanța dată are importanță la soluționarea corectă a pricinii cu atât mai mult cu cât CA „Garanție”SA, în susținerea acțiunii și poziției sale în cadrul examinării cauzei în prima instanță cât și în instanța de apel, a insistat că, Artiom Muntean nu era inclus la momentul comiterii accidentului rutier în contractul de

asigurare obligatorie de răspundere civilă auto cu perioada de valabilitate de la 30 iunie 2011 până la 29 iunie 2012, pe când SRL „Domen-Auto” invocă contrariul.

Sub aspectul celor relatate, se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Compania de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Companiei de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Domen-Auto” și Artiom Muntean cu privire la repararea prejudiciului material, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu